

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

Νίκης 5-7
10180 Αθήνα
Τηλ.: 210-3332553/4
Fax: 210-3332559
e-mail: press@minfin.gr

Τρίτη, 13 Ιανουαρίου 2015

Δελτίο Τύπου

Ομιλία του Υπουργού Οικονομικών Γκίκα Χαρδούβελη στο πρωτοχρονιάτικο δείπνο του Ελληνογερμανικού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου

Κυρίες και κύριοι,

Είναι μεγάλη η χαρά μου που βρίσκομαι σήμερα μαζί σας. Και χαιρετίζω την προσπάθεια του Ελληνογερμανικού Επιμελητηρίου για τη σύσφιξη των επιχειρηματικών σχέσεων των δύο χωρών.

Η Ελλάδα έχει κάνει πολλά τα τελευταία χρόνια.

Περάσαμε **6** χρόνια ύφεσης και μια σωρευτική απώλεια ΑΕΠ της τάξης του **26%** από το τέλος του 2007 μέχρι το τέλος του 2013. **Η σταθεροποίηση, όμως, ήρθε.** Το 2014 ο ρυθμός μεγέθυνσης του ΑΕΠ εκτιμάται ότι υπερέβη τον επίσημο στόχο του 0,6%.

Μια μεγάλη επιτυχία ήταν η **δημοσιονομική σύγκλιση**. Αναφέρω ενδεικτικά ότι το 2013 το ελληνικό κράτος πέτυχε πρωτογενές πλεόνασμα που έφθανε το **0,8%** του ΑΕΠ, ένα χρόνο νωρίτερα από τον στόχο. Το 2014 αναμένεται, επίσης, να επιτευχθεί ο στόχος για πρωτογενές πλεόνασμα **1,5%**. Συγκρίνατε αυτά τα στοιχεία με το τι συνέβαινε, για παράδειγμα, το 2009. Τότε, πέντε χρόνια πριν, είχαμε πρωτογενές έλλειμμα που έφθανε το **10,4%** του ΑΕΠ.

Μια δεύτερη μεγάλη επιτυχία ήταν η εφαρμογή μιας ευρείας γκάμας διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, όπως:

- i. Η βελτίωση της **αποτελεσματικότητας του Δημοσίου** όσον αφορά τη δημοσιονομική διαχείριση αλλά και τις παρεχόμενες υπηρεσίες προς τον πολίτη.

- ii. Η σταθεροποίηση του **τραπεζικού συστήματος** μέσω της ανακεφαλαιοποίησης των τεσσάρων συστημικών τραπεζών και της εφαρμογής των πλαισίων για την αναδιάρθρωση των «κόκκινων δανείων.»
- iii. Ο εκσυγχρονισμός του **νομοθετικού πλαισίου στην αγορά εργασίας** ώστε να είναι πιο εύκολη η ανάκαμψη της απασχόλησης, καθώς η χώρα θα επιστρέφει σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης.
- iv. Η δημιουργία κατάλληλου περιβάλλοντος για την **ενίσχυση του ανταγωνισμού** στην εσωτερική αγορά καθώς και η **απελευθέρωση του ανταγωνισμού** στις υπηρεσίες, στην αγορά ενέργειας και στις μεταφορές.
- v. Η βελτίωση των ρυθμών **απορρόφησης** των διαθέσιμων κεφαλαίων από τα Ευρωπαϊκά ταμεία.
- vi. Η βελτίωση της **κοινωνικής συνοχής** μέσω της πιλοτικής εφαρμογής του εγγυημένου ελάχιστου εισοδήματος, της παροχής ιατροφαρμακευτικής βοήθειας σε ανασφάλιστους, κτλ. Ως αποτέλεσμα των παραπάνω, η διεθνής **ανταγωνιστικότητα** της Ελλάδας αποκαταστάθηκε σε υγιέστερες βάσεις. Το 2013, για παράδειγμα, η Ελλάδα παρουσίασε θετικό ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών για πρώτη φορά από το 1948. Αναμένουμε ότι αυτό θα συνεχιστεί και το 2014.

Τα καλά νέα όμως δεν σταματούν μόνο στο 2014. Σύμφωνα με όλες τις προβλέψεις, το 2015 θα είναι η δεύτερη χρονιά κατά την οποία η χώρα θα καταγράψει θετικό ρυθμό ανάπτυξης.

Για το 2015 είναι δυνατή η επίτευξη του επίσημου στόχου για ρυθμό ανάπτυξης **2,9%**. Η επιτυχία θα εξαρτηθεί από την ικανότητα της οικονομίας να προσελκύσει **ξένες επενδύσεις** και να στραφεί προς ένα νέο **εξωστρεφές υπόδειγμα παραγωγής**.

Κρίσιμος εδώ είναι ο ρόλος των **διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων**. Τόσο αυτών που εφαρμόστηκαν στα πλαίσια του 2^{ου} Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής, όσο και αυτών που η νέα κυβέρνηση είναι αναγκαίο να εφαρμόσει από εδώ και πέρα.

Σκοπός της νέας μεταρρυθμιστικής προσπάθειας από εδώ και πέρα θα πρέπει να είναι:

- i. Η ισχυροποίηση των **θεσμών** της ελληνικής οικονομίας, με έμφαση στη **δικαιοσύνη, το εκπαιδευτικό σύστημα και τον δημόσιο τομέα**,
- ii. Η περαιτέρω ενίσχυση του **ανταγωνισμού** στην εσωτερική αγορά και των δομών που θα επιτρέψουν την προσέλκυση νέων **επενδύσεων**,
- iii. Η στροφή προς την **εξωστρέφεια**,
- iv. Η σταδιακή εφαρμογή ενός προγράμματος **φοροαπαλλαγών** τόσο στους ιδιώτες όσο και στις επιχειρήσεις με έμφαση αυτούς που έχουν πληγεί περισσότερο τα τελευταία χρόνια. Βασική προϋπόθεση εδώ είναι η διατήρηση της δημοσιονομικής ουδετερότητας των φοροαπαλλαγών. Δεν μπορούμε να ξαναπάμε στην εποχή των ελλειμμάτων.

Κυρίες και κύριοι,

Η χώρα βρίσκεται σε μια κρίσιμη καμπή σήμερα. Οι εκλογές της **25^{ης} Ιανουαρίου** θα αναδείξουν την επόμενη κυβέρνηση της χώρας.

Η κυβέρνηση που θα εκλεγεί θα αναλάβει να ολοκληρώσει την τελευταία αξιολόγηση του 2^{ου} Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής μέχρι το **τέλος Φεβρουαρίου 2015**. Ο χρόνος δεν είναι μεγάλος και πιθανόν να απαιτηθεί παράταση από τους Ευρωπαίους εταίρους.

Χωρίς την ολοκλήρωση του Προγράμματος μέσα σε ένα αποδεκτό χρονικό διάστημα, το **κόστος** για τη χώρα μεγαθύνεται υπέρμετρα.

- i. Πρώτον, υπάρχει απώλεια πόρων της τάξης των €7,2 δις. Τα μισά προέρχονται από δάνεια της ΔΝΤ και τα υπόλοιπα μισά από την Ευρωζώνη. Μάλιστα τα €1,8 δις από τα χρήματα της Ευρωζώνης είναι καθαρή δωρεά, δεν αποτελούν νέο δάνειο. Είναι η επιστροφή στην Ελλάδα του κεφαλαιακού κέρδους της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας από την αγορά ελληνικών ομολόγων σε πολύ χαμηλή τιμή.

Η απώλεια του παραπάνω ποσού θα δυσχέραινε πολύ τη λειτουργία του κράτους, καθώς ήδη από το πρώτο τρίμηνο του 2015 οι χρηματοδοτικές ανάγκες του Δημοσίου είναι μεγάλες, ενώ ευελιξία στη χρηματοδότηση δεν υπάρχει. Το κράτος έχει ήδη δανειστεί το μέγιστο δυνατό ποσό μέσω εντόκων γραμματίων (€15δις) και η πρόσβαση στην αγορά ομολόγων είναι απαγορευτική.

- ii. Δεύτερον, χωρίς την ολοκλήρωση του Προγράμματος, η Ελλάδα θα αναγκαστεί να επιστρέψει το ποσό των €11,4 δις, που έχει σήμερα το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας. Αυτά είναι χρήματα που δεν χρειάστηκε να χρησιμοποιηθούν μέχρι σήμερα για την προστασία του ελληνικού τραπεζικού συστήματος. Η επιστροφή τους θα μειώσει μεν το ελληνικό χρέος με το αντίστοιχο ποσό, αλλά θα ακυρώσει ένα ποσό ευρωπαϊκών χρημάτων που υπήρχε ως μαξιλάρι.
- iii. Τρίτον, η Ελλάδα θα βρεθεί μόνη της να αντιμετωπίσει τις αγορές, όποτε τις χρειαστεί. Δεν θα υπάρχει ευρωπαϊκός μηχανισμός στήριξης, κανένα δηλαδή μαξιλάρι ασφαλείας.
- iv. Τέταρτον, χωρίς την ολοκλήρωση του Προγράμματος, η ΕΚΤ δεν θα παρέχει τη συνήθη ρευστότητα που παρέχει στις ελληνικές τράπεζες, και που τον Νοέμβριο ανέρχονταν σε περίπου €45 δις. Οι τράπεζες θα αναγκαστούν να χρησιμοποιούν τον μηχανισμό του ELA (**Emergency Liquidity Assistance**) από την Τράπεζα της Ελλάδος, ο οποίος λειτουργεί με αποκλειστικό εγγυητή το ελληνικό Δημόσιο και κοστίζει περισσότερο. Το επιπλέον κόστος θα πιέσει τα εγχώρια επιτόκια δανεισμού των επιχειρήσεων και νοικοκυριών ακόμα πιο ψηλά.
- v. Πέμπτον, θα εμφανιστεί τότε, χωρίς Πρόγραμμα, σχεδόν αδύνατη η υπαγωγή των ελληνικών τραπεζών στο **Πρόγραμμα Ποσοτικής Χαλάρωσης**. Θα χάσει η Ελλάδα το τρένο της εύκολης χρηματοδότησης, το οποίο θα χρησιμοποιούν οι υπόλοιπες χώρες τη Ευρωζώνης.

Αν όμως, η αξιολόγηση κλείσει, η Ελλάδα θα εισπράξει **€7,2 δις** και θα έχει πρόσβαση στη χρηματοδότηση της ΕΚΤ. Επιπλέον, η χώρα θα μπει σε μια νέα σχέση με τους Ευρωπαίους εταίρους μας για περίπου ένα χρόνο. Πώς περιγράφεται λοιπόν αυτή η σχέση;

- i. Πρώτον, η χώρα θα καθορίσει μαζί με τους Ευρωπαίους εταίρους, τους όρους που θα διέπουν τον ευρωπαϊκό προληπτικό μηχανισμό στήριξης, τον ECCL (Enhanced Conditions Credit Line). Το ποσό της πιστωτικής αυτής γραμμής αναμένεται να προέλθει από την επιστροφή του μεγαλύτερου ποσού, περίπου €10 δις, από το ΤΧΣ.
- ii. Δεύτερον, η ύπαρξη του ECCL θα μειώσει και τα επιτόκια δανεισμού του ελληνικού δημοσίου από τις αγορές. Η χώρα θα έχει ικανοποιητική πρόσβαση στην χρηματοδότηση των αναγκών της από την ελεύθερη αγορά.

iii. Τρίτον, θα διαπραγματευτεί η ίδια η χώρα μας και τους όρους συμμετοχής της. Στο ECCL θα συμπεριληφθούν ορισμένα διαρθρωτικά ορόσημα, που απαιτείται η χώρα να πληροί. Αυτά θα αποτελούνται κυρίως από δράσεις που δεν τελείωσαν το 2014 στο 2^ο Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής, αλλά και άλλες δράσεις, αποκλειστικά δικές μας, που προέρχονται από το δικό μας ελληνικό Πρόγραμμα οικονομικής ανάπτυξης.

Στο πλαίσιο αυτό θεωρώ ότι θα είναι ώριμο να ανοίξει και η συζήτηση για τα μέτρα ελάφρυνσης του χρέους.

a. Πιθανόν η νέα κυβέρνηση να καταλήξει σε συμφωνία που θα περιλαμβάνει την **επιμήκυνση της διάρκειας** λήξης των δανείων του επίσημου τομέα. Η επιμήκυνση είναι μια τροποποίηση των όρων του δανείου, που μπορεί να γίνει αποδεκτή από τους εταίρους. Χωρίς ζημία στον Ευρωπαϊό φορολογούμενο, μας βοηθάει διότι σπρώχνει τις υποχρεώσεις μας βαθύτερα προς το μέλλον, μειώνοντας την παρούσα αξία τους.

b. Πιθανόν η νέα Κυβέρνηση να καταλήξει και στην **μετατροπή επιτοκίων από κυμαινόμενα σε σταθερά**. Η μετατροπή αυτή αποτελεί ευκαιρία τη σημερινή εποχή, στην οποία τα μακροπρόθεσμα επιτόκια δανεισμού είναι χαμηλά. Θα βοηθήσει την ικανότητα αποπληρωμής των δανείων στο μέλλον ανεξάρτητα, αν στο μέλλον αυξηθούν τα επιτόκια.

Τέλος, η σχέση με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο θα μπορούσε να μεταβληθεί σε πιστοληπτική γραμμή στήριξης, σε αντιστοιχία με το ευρωπαϊκό ECCL.

Από το 2016, θα μπορούμε πλέον να ατενίζουμε τις **αγορές χωρίς καμία στήριξη**. Η Ελλάδα θα είναι μια χώρα με υγιή ανάπτυξη, ανταγωνιστικότητα, μειούμενη ανεργία και με αύξηση των εισοδημάτων και του πλούτου των πολιτών.

Κυρίες και κύριοι,

Πιστεύω ότι η Ελλάδα **δεν έχει άλλο δρόμο παρά να πάει μπροστά**. Πέτυχε πολλά τα τελευταία χρόνια και βρίσκεται ένα βήμα πριν τη μεγάλη **απογείωση** της οικονομίας. Μπορεί να τα καταφέρει.

Σας ευχαριστώ